

Daarom Diemen natuurwandeling

Natuurwandeling van 15 km (Noordelijk deel 11,5 km, zuidelijke deel 8,5 km)

In Diemen is veel natuur te zien, te horen en te ruiken: een enorme variëteit aan bomen, bloemen en planten waarin vogels, vlinders en andere insecten leven. En er is veel water met vissen, kikkers, ringslangen en kleine waterbeestjes. Aan de randen van het dorp liggen natuurgebieden en groenstroken. Deze wandeling leidt door een groot aantal van deze gebieden. U kunt de route op elk punt starten, bijvoorbeeld op station Diemen of Diemen Zuid. (Bus 44 rijdt heen en weer tussen de twee stations.) Ook kunt u op sommige punten de route verkorten.

1. Station Diemen

Loop vanaf het spoor in zuidelijke richting langs het **Van Gemertplein** (links van u). Dit is een mooi plekje waar diverse soorten bomen staan.

2. Ajax-pad

Loop om het NS-huisje heen naar rechts langs de fietsenrekken het wandelpad in. Over dit 'Ajax-pad' werden vroeger supporters van station Diemen naar Stadion De Meer gebracht. Links staan hoge populieren. Het is een vogelrijk stukje omdat natuurgebied Spoorzicht aan de andere kant van het spoor ligt, dat voor vogels nauwelijks een barrière is. De sloot rechts is schoon en zit vol leven, er zwemmen zelfs **ringslangen** in. De composthoppen in de volkstuinten gebruiken ze als broeiplaats voor hun eieren en de taluds van de spoorwegen om te overwinteren. Deze ongevaarlijke slang komt in Diemen (en omgeving) veel voor.

Houd bij de splitsing links. Al snel ziet u rechts een open plek waar mensen hun kerstbomen uitplanten en **honden** even vrij kunnen rondrennen. Volg het pad rechtdoor langs de hoge **populieren**. Als het waait maken ze een ritselend geluid. Ga vóór de laatste flat rechts over de stoep en maak een S-bocht naar het fietspad. Aan uw linkerhand heeft u een doorkijk naar het Nelson Mandelapark.

3. Ooster Ringdijk

U gaat rechts het **fietsbruggetje** over. De Ooster Ringdijk, die erlangs loopt, is het meest westelijke puntje van Diemen, maar het meest oostelijke van de Watergraafsmeer, vandaar de naam. Vanaf het bruggetje ziet u goed dat het water in de ringvaart een stuk hoger staat dan de straten van Diemen aan de ene kant en de snelweg aan de andere kant.

Na de brug slaat u linksaf (voor de A10). De dijk, het hoge water en de **knotwilgen** aan de overkant vormen een oer-Hollands landschap. In de klimop op het rek langs de snelweg nestelen in het voorjaar zangvogeltjes. Volg de ringdijk ca. 400 meter. Ga rechtdoor waar het fietspad links gaat; aan het eind kunt u links glooiend of rechtdoor met de trap naar beneden. Ga daarna links de Harteveldseweg op. Steek bij de stoplichten eerst de Arent Krijtstraat over en dan rechtsaf de Harteveldseweg. Neem de brug over de Weespertrekvaart.

4. Afsteekroute

Als u alleen het **noordelijke deel** van de wandeling loopt, gaat u links af de Bovenrijkersloot op en bij het water rechts over de **Venserkade** (Loswal) richting de Diemerbrug. Over de brug gaat u rechtsaf. Na het spoorviaduct bij de kinderboerderij slaat u linksaf, volg het pad zo dichtmogelijk langs het spoor. Vanwege bouwwerkzaamheden kan de situatie verschillen, maar u kunt altijd naar het **wandelpad** dat buiten de sportvelden om langs het spoor loopt. Volg dit tot de Diem, dan links de dijk op, het bruggetje over en u komt uit bij nummer 14.

5. Venserwetering

Volg het fietspad en loop om het parkeerplaatjes heen richting het zebrapad, steek over en ga vervolgens rechts langs de ronde huizen op Bomenrijk. U kunt over het gras langs het water of na de bocht het betegelde pad achter de huizen nemen. In de Venserwetering zwemmen veel watervogels: kuifeenden, krakeenden, wilde eenden en **nijlganzen**. Ook woont hier een **ijsvogel**. Blijf op dit pad tussen bebouwing en water en houd steeds rechts aan op het schelpenpad. Op het tweede grasveldje

staat links een grote **vleugelnoot** met een 'gevlochten' stam en lange hangende vruchten na de bloei in mei. Daarachter staan vier **watercipressen**, die in de herfst hun naalden verliezen. In het voorjaar groeien nieuwe frissgroene naalden aan de takken. De boom wordt een levend fossiel genoemd, in 1941 zijn de laatst overlevende exemplaren in China ontdekt en in het westen geïmporteerd. De oudste zijn hier niet veel ouder dan 60 jaar maar ze kunnen 600 jaar worden! Bij een fietsbrug volgt u het schelpenpad langs het water onder een treurwilg en nog twee watercipressen door. Aan het eind in een parkje de bocht naar links volgen en rechts het fietspad op. Steek het kruisende fietspad over.

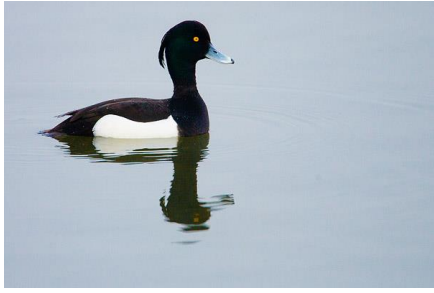
6. Langs de Gooiseweg

U loopt nu een groenstrook in tussen het Reigerpad en de Gooiseweg; houdt links aan. Het pad ligt wat hoger dan het speelveld en buurtmoestuin De Kiem. Ga in dit park steeds rechtdoor. In het voorjaar hoor je veel vogels zoals koolmees, winterkoning en tijtjaf. Die laatste roept luid zijn eigen naam. Aan het eind ziet u een enorme populier helemaal 'ingepakt' met klimop. Een walhalla voor zangvogels om nestjes in te maken. Op het grasveld achter de populier staan grote bomen met een wittige bast. Als je goed naar deze abelen kijkt, kijken ze terug! Ze hebben ogen, karakteristiek voor deze boom.

Volg het fietspad naar rechts onder de snelweg door, nog een weg onderdoor Duivendrecht in, en dan linksaf wéér een weg onderdoor terug naar Diemen. Volg links het fietspad en sla linksaf het wandelpad in. Naast u een hoog talud met bramen. Rechts opnieuw oogbomen: eerst een enorm exemplaar en erna aan het water een bosje met twaalf vergroeide stammen.

Blijf rechtdoor lopen, ga twee wegen onderdoor (je ziet de snelweg liggen) en ga aan het eind links het tunneltje in en meteen weer links. Rechts ligt de campus van Diemen Zuid. Rechtdoor onder de weg door brengt u bij een postzegelparkje met een vijver. In het gras staat een heel stel oude eiken, herkenbaar aan het gelobde blad, aan het water staan vooral wilgen. In het water zwemmen vaak **zwart-witte kuifeendjes**. Links voor het speelveld ziet u twee **witte paardenkastanjes**, erna wederom vier **abelen** (die met die ogen!).

Als u weer een weg onderdoor gaat kijkt u op een laan met robinia's (ook wel valse acacia's genoemd, al heeft het niets met een echte acacia te maken) die in mei weelderige witte bloemtrossen dragen. Deze boom zie je veel in Diemen Zuid. Rechts op de hoek staat een donkerbladige esdoorn met auberginekleurig loof. Ga rechts en meteen weer rechts Polderland in.

7. Sweetgrass in de Polder

De weg komt uit bij moestuin **Sweetgrass in de Polder**, een buurtproject waar mensen elkaar en de natuur kunnen ontmoeten. De moestuin is publiek terrein (u kunt hem bezichtigen) maar respecteer de paden en laat groeien wat er groeit. Ga om de tuin heen naar rechts.

8. Station Diemen Zuid

Aan de andere kant van de weg ligt station Diemen Zuid, maar de wandeling blijft aan deze kant: ga voor de sloot links het betegelde pad op en blijf de sloot volgen. Aan het eind staan weer bomen met ogen (zie 6). Ga onder het tunneltje door, rechtsaf het water over en meteen links het wandelpad op.

9. Langs het spoor in Diemen Zuid

U kunt beneden langs het water lopen maar ook over het talud. Boven zijn uiteenlopende bomen geplant, beneden bij de sloot bloeien en groeien kruiden. In dit prachtige 850 meter lange park is het soms zo stil dat je nauwelijks doorhebt dat rechts het spoor loopt. Behalve in het voorjaar, dan hoor je hier een jubelend vogelkoor, vooral in de vroege ochtend.

Steek het fietspad over. Ook hier kunt u boven of beneden lopen. Op het veldje waar beide paden samenkomen staan vijf veertig jaar oude **zomereiken**. Omdat ze de

ruimte krijgen, hebben ze een volle brede kroon. In de wijde kommen in de sloot zwemmen 's winters veel eenden.

Aan het eind van dit pad groeien enorme abelen (bomen met ogen zie 6) waarin vaak een **buizerd** zit, loerend naar muizen, mollen, kikkers en vogeltjes. Aan het eind van het pad ligt links **begraafplaats Rustoord**. Je kunt Rustoord even oplopen, maar de route gaat verder langs de Weespertrekvaart naar rechts.

10. Begraafplaats Rustoord

Begraafplaatsen zijn vaak weelderige bomentuinen. Niet verwonderlijk: bomen geven troost en beschutting. Langs de hoofdlaan staan veertien **rode beuken**. Deze variant met roodbruin blad doet zich spontaan voor in het wild, maar is ook geliefd bij kwekers. Links staat een enorme **kastanje** en rechts ritselen hoge populieren. Op en langs de graven een grote variëteit aan miniatuurbomen, struiken en planten.

11. Weespertrekvaart

Ga onder het spoor door en volg de Weespertrekvaart ca. 800 meter. Dit is niet het groenste stuk van de wandeling, maar toch is ook hier wat te zien. Op de muur van nummer 104-108 groeien drie oude wingerds. Deze zelf hechtende klimplant schittert in de herfst vlammen rood. Bij nummer 110 ligt een hert in de struiken en iets verder (nr. 114-116) staat een **bolrobinia**, een boom die af en toe geknot moet worden. Links kijk je op de achtertuinten van de nieuwe woonwijk Sniep Zuid.

Ga onder de weg door en neem rechts de trap naar boven. Links een stukje strakke landschapsarchitectuur: een ronde vijver waaruit een **spiraal** rijst met een menselijk figuur erop (kunstenaar: Alex Vermeulen). Erachter trapheggen. Uit de poel klinkt in het voorjaar kikkergekwak. Boven langs de weg verzamelen 's winters duizenden **spreeuwen** in de populieren. Ga rechtsaf de Weespertrekvaart over en volg het fietspad; steek over bij het stoplicht.

12. IJsbaan

U kijkt nu uit over de **natuurijsbaan** van Diemen. Deze ligt een stuk lager dan de omgeving en er loopt een dijk omheen. Als het riet niet te hoog is, ziet u het water van de Diem erachter. 's Winters zwemmen er watervogels in het water op de ijsbaan: wilde eenden, **kuif- en krakeenden**, en soms zelfs de zeldzamere kroon- en slobbeenden. 1 maart wordt het water weggepompt zodat een moerasland ontstaat. Dat trekt weidevogels zoals **kieviet, tureluur** en kleine plevier die er paringsdansen uitvoeren en rumoerige luchtshows geven. Op de eilandjes tussen de plassen maken ze hun nesten. Nadat de jongen zijn uitgevlogen wordt het water helemaal weggepompt en ontstaat een grasland waar 's zomers schapen op grazen. Sla rechtsaf en ga meteen over de Diem (fietsknooppunt 58) linksaf de Overdiemerweg op. Volgens de bebording loopt u Diemen uit, naar het buitengebied. Ga na de S-bocht rechtsaf het PEN-bos in.

13. PEN-bos

Dit is een klein maar vogelrijk moerasbos aangelegd in de jaren tachtig, mede bekostigd door het PEN (Provinciaal Elektriciteitsbedrijf van Noord-Holland), vandaar de naam. Zomers zie je er volop **vlinders**. Uit het riet klinken in de lente vrolijke fluittonen van **rietzanger, rietgors en blauwborst**. Vanuit de **elzen en wilgen** zingen roodborst, fitis, winterkoning, pimpelmees, en zanglijster. In de eerste plas vist een grote **zilverreiger**. Ook wonen er spechten en buizerds in dit bos. Bij de T-splitsing linksaf het schelpenpad volgen. Rechts passeert u een berkenbosje, waarvan de witte stammen vooral opvallen als er geen blad aan de bomen zit. Als u op de hoek op het bankje gaat zitten, ziet u misschien een blauwe flits over het water scheren: de ijsvogel, luid roepend! Volg het pad naar links en ga rechts de Overdiemerweg op. Hier staan tien **bolessen** langs de weg, ook 's winters met een mooi silhouet.

14. Afsteekroute

Als u alleen het **zuidelijk deel** loopt: linksaf het wandelpad op, de Diem oversteken bij het houten bruggetje, na de bocht rechts naar beneden weer een bruggetje over, het pad rond de sportvelden volgen tot aan de tramlus. Vervolgens over de Muiderstraatweg onder het spoor door, bij de Diemerbrug het water over en meteen rechtsaf het fietspad op tot punt 4.

(*Vervolg route*) Ga met de weg mee onder het spoor door en onder de A1 door. Tussen die twee in bestaat de Diem uit een grote watervlakte. U kunt over het dijkje lopen, maar pas op dat je je hoofd niet stoot onder het viaduct. Daarna zie je de enorme watervlakte van de Tweede Diem met daarachter de Diempolder (punt 18) en Diemen Noord. Aan het eind linksaf de Overdiemerweg volgen.

15. Overdiemerweg

Hier staan boerderijen en landhuizen langs de weg. In de tuinen groeien bomen die je normaal niet zou verwachten in een polderlandschap:

- Bij nr. 3: een **magnolia**, bloeit vroeg in het voorjaar.
- Nr. 4 voor de schuur staat een **paardenkastanje**.
- Voor nr. 7: vier geknotte **leilindes** op een rijtje.
- Nr. 8 Huize Kent U Zelve: links en rechts van het hek een paardenkastanje en net na het huis een **treurwilg**. Ook zie je hier links aan de overkant de sluis tussen de Diem en Amsterdam-Rijnkanaal.
- Bij nr. 9, de Diemerhoeve, staat een grote den, een boom die normaal op zandgrond groeit. Op het hek twee beelden van kerkuilen, een vogel die in dit gebied voorkomt. Geruisloos vliegt de witte uil in de schemer op jacht naar muizen.

16. Overdiempolder

Bij de Hooiweg heb je goed zicht op de Overdiempolder. 's Winters bivakkeren hier groepen **ganzen, spreeuwen en kieviten**.

- Als je de Hooiweg een stukje inloop zie je achter in de tuin van nr. 11 een schitterende alleenstaande **zomereik**.
- Bij nr. 13, Jacht en Vislust, staan een stel ware reuzen in de tuin en aan de straat twee **beuken** (die met de gladde bast).
- 13a heeft veel naaldbomen in de tuin. Vogels houden daarvan, het geeft het hele jaar door beschutting.
- Bij nr. 14 is een nieuwe boomgaard aangelegd.

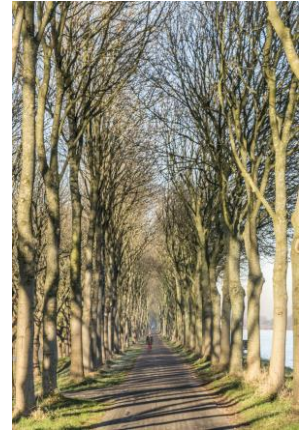
Net als bij 5, 13 en 18 wordt hier regelmatig een ijsvogel gezien. Bij het Amsterdam-Rijnkanaal (fietsknooppunt 59) linksaf.

17. Noordelijkste punt Groene Hart

Net voor de sluis staat bij een picknicktafel een informatiebord. Dit punt ligt vlakbij het noordelijkste puntje van het Groene Hart. U hebt hier prachtig uitzicht over de **Tweede Diem** en aan de andere kant van het **Amsterdam-Rijnkanaal** kijkt u op de Derde Diem, het Diemerpark en IJburg.

Loop in noordwestelijke richting en steek de sluis over. Bij het huis aan uw linkerhand ligt het gemaal dat de polder erachter droog houdt. De **essenlaan** die tot de einder rijkt is het hele jaar door een streling voor het oog. Ga na het huis links het bruggetje over, door het metalen hekje.

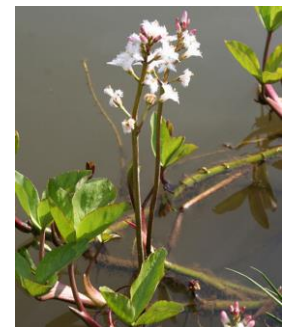

18. Diempolder

Het wandelpad gaat omhoog, de dijk op. Vanaf het bankje heeft u goed zicht op het hele gebied: de Diem met daarachter de Overdiemerweg (15 en 16), en als u zich omdraait de 2,5 meter lager liggende Diempolder met daarachter Diemen Noord.

Volg het pad over de dijk. Links groeien oude knotwilgen, sommige zelf in het water. Als u op de dijk klimt, is dat goed te zien. Een wilg kan goed tegen natte voeten. In de bocht is een trapje naar een stijger, ook hier prachtig uitzicht over de brede Tweede Diem. Vroeger ging iets rechts van deze plek een pontje naar de huizen en een schuilkerk in Overdiemen (15 en 16). Neem rechts de brug over de Molenwatering en ga links de polder in. In de bermen groeien veel kruidensoorten en in het heldere water van de sloten moerasvergeet-mij-niet, **kikkerbeet**, **lisdodde**, **zwanenbloem** en **pijlkruid**, wat op een gemiddelde voedselrijkdom wijst.

Links ligt een moerasje waaruit in het voorjaar vrolijk gekwetter van **rietzangers** en kleine **karekieten** klinkt. Aan het eind van de polder linksaf de houten brug over en meteen rechts. Daarna rechtsaf de houten brug over, langs een grote treurwilg de Parelmoervlinderweg in.

19. Diemen Noord: langs de Diempolderweg

Blijf rechtdoor lopen langs het water: eerst de Heivlinderweg, dan de Distelvlinderweg, dan een stukje fietspad met links en rechts **treurwilgen** en **bolessen**. Vervolgens de Klipperweg. Langs de stoep staan **amberbomen** die in de herfst vlamvend rood kleuren en in winter en vroege voorjaar vol met stekelige vruchtjes hangen. Dan volgt u de Botterweg; aan het eind in het gras staan twee **Krimlindes** waarvan de takken tot op de grond hangen als een sluier. Daarachter

een bosje met zes essen. Bij de Karekiet gaat u links over een metalen brug een wandelpad in.

20. Karekietparkje met bijzondere bomen

U loopt in een parkje waarin sport en natuur verenigd zijn: twee speelvelden in een bomentuin. Meteen links een els, rechts een **prunus** en twee **amberbomen**. Daarna links aan het water een treurwilg, dan weer twee prunussen met daarachter twee **watercypressen** (zie 5). Daarna komt u bij een cirkel met een eik in het midden, erachter nog vier watercypressen. Naast het basketbalveld staan nog drie prunussen en erachter een els.

Als u het pad blijft volgen loopt u het parkje weer uit over net zo'n metalen brug. De route gaat hier linksaf over een boogbrug, maar als u even rechtdoor gaat over het zandpad, ziet u aan het eind links de **millenniumlinde**, geplant in het jaar 2000 (Er staat een bordje bij). Hij is al flink gegroeid! Ga terug en loop na de boogbrug om de parkeerplaats heen, steek over bij het zebrapad en ga rechtdoor. De wei aan de overkant staat vol schapen. Kunt u zien wat voor soort het zijn?

21. Afsteken of doorlopen

Als u de route wilt inkorten gaat u linksaf de Ouddiemerlaan in. Om de volledige route te lopen: ga bij de zeven **leilindes** rechtsaf de Ouddiemerlaan op.

22. Oud Diemen

Dit fietspad begint bij Oud-Diemen, lang geleden was hier het centrum. De plaats waar begraafplaats 'Gedenk te sterven' ligt, was zelfs in de elfde eeuw al bewoond, een van de oudste nederzettingen van Amstelland. In de zeventiende eeuw heeft Rembrandt het dorp meerdere keren getekend. Historische woningen zijn hier teruggebouwd. Kijkt u rustig even rond.

De **populieren** langs de Ouddiemerlaan zijn gekandelaberd: een soort knotten waarbij de takken bijna helemaal weggesnoeid worden. Als het net gebeurd is, oogt het kaal, maar de takken groeien weer uit. In de sloten bloeit **gele lis**.

Halverwege de Ouddiemerlaan ziet u links boerderij Zeldenrust uit de 17^e eeuw, het oudste huis dat er staat (nu een **gezondheidscentrum**). Ook dit huis is door Rembrandt getekend.

Vlak voor het einde van de laan gaat de wandeling naar links. Maar loopt u eerst nog dertig meter door naar het Amsterdam-Rijnkanaal. U hebt hier prachtig zicht op het kanaal, de Diemerzeedijk aan de overkant én de **Nesciobrug**. Deze ranke fietsbrug naar IJburg is een ode aan de schrijver die in deze omstreken natuurwandelingen maakte en zo inspiratie opdeed voor zijn verhalen en anekdotes. Ga de dertig meter terug en (gezien vanaf de kant waar de wandeling vandaan kwam) links het wandelpad in.

23. Park de Omloop

Loop park de Omloop in. Ga de eerste links. Hier hebt u uitzicht over bijna de hele polder. De oude slotenstructuur is behouden gebleven. Er zit veel vis in het water. De meeste weilanden zijn door de sloten onbereikbaar voor de mens en daardoor zeer in trek bij dieren. Vele vogels nestelen er.

Ga weer links, vervolgens het bruggetje over en daarna steeds rechtdoor. In en langs de sloten gele lis, **zwanenbloem**, **dotterbloem**, **waterzuring** én **knotwilgen**. Rietlanden met **lisdodde** ('sigaren') van waarachter de kikkers kwaken. Bij de natuurspeelplaats staat rechts een prachtige **paardenkastanje** met zijn grote zevenlobbige blad. Iets verder een berkenbos met witte stammen en zwierige takken. Ga ook bij het Cruyff Court rechtdoor, rechts het bruggetje over, dan linksaf en volg het pad langs de snelweg. Ga met de bocht mee naar rechts onder de A1 door. Vervolgens over de stoep onder het spoor door. Meteen erna rechtsaf: een wandelpad van klinkertjes langs een sloot. Links voor de flats staat een piepjonge paardenkastanje.

24. Vlinder- en vogeltuin IVN en buurtmoestuin

U komt bij een weide waar twee tuinen liggen: buurtmoestuin De Harmonie en de Vlinder- en Vogeltuin van IVN (Instituut voor Natuureducatie). Beide zijn vrij toegankelijk! Kijk er gerust even rond, maar blijf op de paden en laat groeien wat groeit. Volg het klinkerpad naar Natuurpark Spoorzicht.

25. Spoorzicht

Dit is een waar bos, midden in Diemen! Ontstaan in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Er leven enorm veel beesten: kleine zoogdieren, ringslangen, veel zangvogels, **spechten**, er nestelt zelfs een havik. Zo rond december loopt een groot deel van het bos onder en verandert het in een moeras. De paden liggen hoger. Het lijkt wel of je door een mangrovebos loopt. In de zomer valt het weer droog. De **essen**, **iepen** en **elzen** in het bos kunnen goed tegen de nattigheid.

U kunt (als het erg nat is) in Spoorzicht meteen links gaan, het pad langs de bebouwing doorslingeren en aan het eind er links weer uit. Leuker is om dwars door het bos te lopen: eerst rechtdoor, dan links een snipperpad in, links een zandpad in, rechts bij de splitsing, bij een driesprong rechtdoor, vervolgens met een grote U-bocht het pad volgen, daarna volgen drie driesprongen, ga bij alle drie rechtdoor; houdt bij de T-sprong links. Daarna rechtdoor dan komt u vanzelf bij een grasveld met een picknicktafel. Er naast een **bruinbladige hazelaar**. Ga het bos uit en rechtsaf, volg de Harmonielaan tot de Ouddiemerlaan. Hier rechtsaf tot het spoor en u bent weer bij het station (1).

